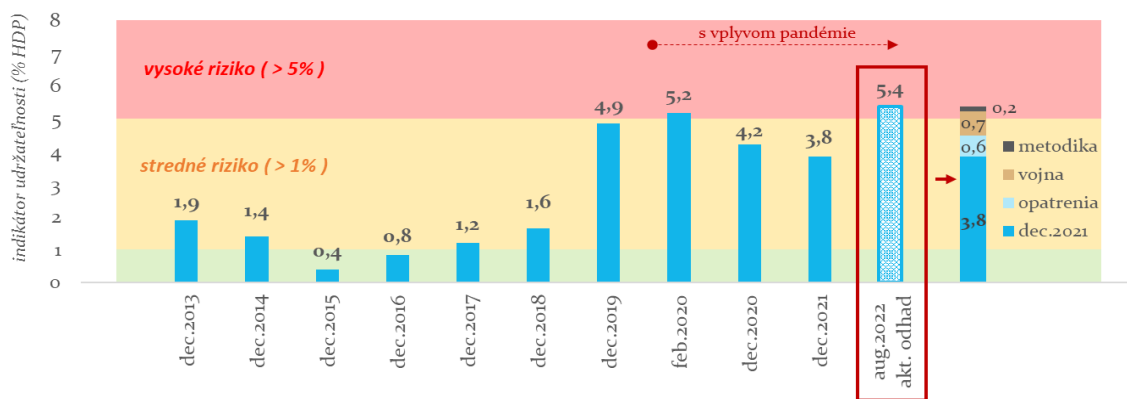

26.8.2022

Dlhodobá udržateľnosť verejných financií sa po dvoch rokoch zhoršuje, nutný je plán ozdravenia a spustenie výdavkových limitov

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť predložila 26. 8. 2022 do Národnej rady SR Správu o hodnotení plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a pravidiel rozpočtovej transparentnosti za rok 2021. Povinnosť predložiť a prerokovať správu je stanovená Ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti.

V roku 2021 došlo k zlepšeniu ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti pozitívnejšie do pásma stredného rizika, a to v dôsledku zotavenia ekonomiky po pandémie koronavírusu aj aktívneho nastavenia rozpočtovej politiky. Udržateľnosť sa však vplyvom invázie na Ukrajinu a schválených opatrení vlády v tomto roku opäť zhoršuje. Nové opatrenia vlády tak vymažú časť zlepšenia z predošlých dvoch rokov a spolu s dôsledkami vojny na Ukrajine opäť posúvajú ukazovateľ udržateľnosti do pásma vysokého rizika.

Potrebu zlepšovania dlhodobej udržateľnosti formálne umocňuje aj súčasná vysoká úroveň hrubého dlhu, ktorá je druhý rok po sebe nad najvyšším sankčným pásmom dlhovej brzdy (63,1 % HDP na konci roka 2021 oproti každoročne klesajúcemu hornému limitu 56 %). Vzhľadom na platné výnimky je výška dlhu za rok 2021 v súčasnosti spojená so sankciami vyplývajúcimi z prekročenia druhého sankčného pásma. Do roku 2025 RRZ očakáva výraznejší pokles hrubého dlhu vplyvom vysokej inflácie a znižovania úrovne hotovostných rezerv, no pôjde len o dočasný efekt bez výrazného vplyvu na neudržateľnú trajektóriu verejného dlhu.

Vzhľadom na zlý stav verejných financií je podľa RRZ v rozpore s hlavným cieľom rozpočtovej zodpovednosti schvaľovanie zmien s významným trvalým negatívnym dopadom na rozpočet bez toho, aby došlo k ich prefinancovaniu. „Zo strany vlády je preto dôležité ponúknuť hodnoverný plán ozdravovania verejných financií a pristúpiť ku konkrétnym opatreniam, vrátane kredibilnej reformy dôchodkového systému,“ konštatuje predseda RRZ Ján Tóth.

V plnení pravidiel rozpočtovej transparentnosti došlo opakovane k zlepšeniu a boli takmer v plnej miere splnené. Naďalej však chýba skutočné viacročné rozpočtovanie. Rozpočet bol zostavený v súlade s rozpočtovým cieľom iba na rok 2022, nie na ďalšie roky. RRZ pozitívne vníma tohtoročné uzákonenie výdavkových limitov, ktorých prijatie predpokladal ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti už od roku 2012. Žiaľ, výdavkové limity zatiaľ nie sú implementované do rozpočtového procesu pre nesúhlas MF SR s navrhovanou metodikou výpočtu limitov. RRZ považuje za kľúčový rýchly posun, aby limity mohli byť schválené počas septembrovej schôdzy NR SR a nevzniklo riziko potreby prepracovať návrh rozpočtu po jeho schválení vládou, resp. po predložení do NR SR.